

В.06.1 – Положення ФІДЕ про звання арбітрів

(набуло чинності з 01.07.2021р.)

1. Загальні положення

1.1 ФІДЕ присвоює такі звання:

1.1.1 Арбітр ФІДЕ: перший рівень міжнародних звань для арбітрів.

1.1.2 Міжнародний арбітр: вищий рівень міжнародних звань для арбітрів.

1.2 У цих положеннях розглянуті необхідні кваліфікаційні нормативи та процедура присвоєння звання.

1.3 Звання набирають чинності з дня присвоєння або реєстрації та дійсні довічно.

1.4 Органом, який ухвалює рішення щодо присвоєння звань, є Комісія Арбітрів ФІДЕ.

1.5 Президентська Рада може затвердити звання відповідно до пункту 1.1 після консультації з головою Комісії арбітрів.

1.6 Комісія може рекомендувати звання заочно або через онлайн-голосування.

2. Норми арбітрів

2.1. Сертифікат з оцінкою результатів роботи арбітра можна отримати за результатами змагання з обрахунком рейтингу ФІДЕ. Такий документ має назву «Норма арбітра».

2.1.1 Такі офіційні сертифікати щодо виконання норм арбітра оформлюються як:

Форма звіту про виконання норми арбітра ФІДЕ (FA1)

Форма звіту про виконання норм міжнародного арбітра (IA1)

2.2 До заявки на звання FA та IA має входити 4 норми.

У пунктах 3 та 4 описані вимоги до таких норм та критеріїв, яких необхідно дотримуватись щодо відповідних змагань.

Починаючи з 1 липня 2022 р., у заявках на звання IA необхідно вказувати 5 норм (1 – за результатами семінару).

2.3 Для виконання норми враховуються такі типи змагань:

2.3.1 Змагання з обрахунком рейтингу ФІДЕ:

Змагання, зареєстровані на сервері рейтингів ФІДЕ в рамках наступних «Систем», можна використовувати для виконання норм арбітра:

Швейцарська система;

Колова система;

Колова система у два кола;

Командні (ліга);

Нокаут-система;

Інші – за умови погодження з Комісією арбітрів.

2.3.2 Гібридні шахові змагання з обрахунком рейтингу ФІДЕ:

Для виконання норми можна використовувати лише змагання, попередньо схвалені Кваліфікаційною комісією ФІДЕ та Комісією арбітрів ФІДЕ.

2.3.3 Семінари, відповідно до пунктів 3.7 та 4.7.

2.4 Норми, що вказуються в заявах як на отримання звання FA, так і звання IA, повинні включати змагання двох (2) різних систем.

2.5 Може бути прийнята заявка, в якій зазначені змагання лише за швейцарською системою, якщо як мінімум одне (1) зі змагань є міжнародним з обрахунком рейтингу ФІДЕ за участю як мінімум 100 гравців, з яких щонайменше 30% гравців з рейтингом ФІДЕ, та яке проводиться як мінімум у 7 турів.

2.5.1 Цей виняток також може бути застосований до шахових фестивалів, в рамках яких об'єднуються кілька турнірів, за умови, що вони відповідають вимогам кількості, зазначеним у пункті 2.5.

2.6 Змагання відповідно до пунктів 2.3.1 та 2.3.2 можуть бути змаганнями різного рівня:

2.6.1 Світові чи континентальні змагання, організовані ФІДЕ або однією із чотирьох континентальних шахових асоціацій.

2.6.2 Міжнародні змагання:

а) щоб міжнародне шахове змагання з обрахунком рейтингу ФІДЕ можна було використовувати як норму для звання FA, у ньому повинні брати участь представники як мінімум від двох (2) федерацій;

b) щоб міжнародне шахове змагання з обрахунком рейтингу ФІДЕ можна було використовувати як норму для звання ІА, у ньому повинні брати участь представники як мінімум трьох (3) федерацій.

2.6.3 Національні змагання будь-якого рівня, у яких беруть участь представники лише від федерації-організатора.

2.7 Існує обмеження щодо кількості сертифікатів щодо виконання норми, які можуть бути видані в рамках одного змагання, у разі 2.6.2 та 2.6.3.

2.7.1 Для всіх змагань за швейцарською системою:

один (1) сертифікат на 25 гравців тощо.

2.7.2 Для всіх змагань за коловою системою:

максимум два (2) сертифікати.

2.8 Усі норми мають бути підписані головним арбітром та федерацією, відповідальною за проведення змагань.

2.8.1. Якщо заявник є головним арбітром змагання, сертифікат може підписати супервайзер арбітр, який може бути організатором або офіційним представником федерації та має звання ІА, FА або ІО після того, як він перевірить результати роботи заявника.

2.8.2 Якщо головний арбітр не є ІА чи FА, він не може підписувати сертифікати для FА або ІА та є єдиним арбітром на змаганні, якому дозволяється отримати норму згідно з пунктом 2.8.1.

2.9 Наступні критерії повинні бути дотримані:

2.9.1 Арбітри, які подають запит на норми FА, мають бути належним чином зареєстровані як національні арбітри Комісією арбітрів ФІДЕ.

2.9.2 Арбітри, які подають запит на норми ІА, повинні бути належним чином зареєстровані як арбітри ФІДЕ Комісією арбітрів ФІДЕ та повинні бути активними, як визначено в Положеннях про класифікацію арбітрів.

2.9.3 Подавати запит на норми FА можуть лише арбітри, яким вже виповнилося 18 років.

2.9.4 Арбітри, які подають запит на норми ІА, повинні мати звання FА.

3. Вимоги для отримання звання арбітр ФІДЕ

Потрібно все, що наведено нижче:

3.1 Доскональне знання Правил шахів та Античитерських рекомендацій, Турнірних правил ФІДЕ, Систем складання пар за швейцарською системою, Положень ФІДЕ, що регламентують виконання норм для отримання звань та до рейтингової системи ФІДЕ.

3.2 Абсолютна об'єктивність, яку арбітр демонструє протягом усього часу своєї роботи як арбітр.

3.3 Знання на достатньому рівні як мінімум однієї з наступних мов: арабська, англійська, французька, німецька, португальська, російська, іспанська; плюс знання шахової термінології англійською.

3.4 Мінімальні навички роботи на ПК на рівні користувача, знання програм для складання пар, схвалених ФІДЕ, обробки текстів, роботи з електронними таблицями та електронною поштою.

3.5 Вміння працювати з електронними годинниками різних типів та в різних режимах.

3.6 Національні федерації відповідають за оцінку загальної відповідності кандидатів на підставі пунктів 3.1–3.5 та будь-яких інших доступних фактів за наявними у них відомостями за фактом подання заявки.

3.7 Взяти участь мінімум в одному (1) семінарі для арбітрів ФІДЕ та успішно скласти (як мінімум 80%) іспит, організованого Комісією арбітрів ФІДЕ.

3.8 Досвід роботи як арбітра у трьох (3) змаганнях відповідно до пунктів 2.3 – 2.8, що допускаються для отримання норми, враховується, якщо виконані такі умови:

3.8.1 Змагання за швейцарською системою за участю щонайменше 20 гравців з рейтингом.

3.8.2 Змагання за коловою системою, в якій дотримуються умови для того, щоб після її завершення був обрахований рейтинг для всіх гравців або в якому бере участь щонайменше 10 гравців з рейтингом.

3.8.3 Змагання за коловою системою у два кола, в якому беруть участь як мінімум 6 гравців із рейтингом.

3.9 Будь-яка з наведених нижче опцій може бути використана у заяві на отримання звання FA не більше одного (1) разу:

3.9.1 Участь у якості арбітра як мінімум у п'яти (5) турах найвищого дивізіону національного командного чемпіонату; при цьому виконані такі вимоги:

а) у команди щонайменше чотири дошки;

b) мінімум 10 команд (6 у випадку з коловим турніром у два кола);

c) щонайменше 60% гравців мають рейтинг ФІДЕ.

3.9.2 Участь в якості арбітра в будь-якому змаганні з обрахунком рейтингу ФІДЕ з швидких шахів або блицу, в якому беруть участь щонайменше 30 гравців з рейтингом і проводиться у дев'ять (9) турів.

3.9.3 Участь у якості арбітра у будь-яких гібридних шахових змаганнях з обрахунком рейтингу ФІДЕ рівня, що відповідає нормі FA "за дошкою", схвалених Комісією арбітрів ФІДЕ.

3.9.4 Робота матчевим арбітром на Всесвітній Олімпіаді.

3.9.5 Наявність звання міжнародного арбітра для кожної з асоціацій: IBCA (Міжнародна асоціація шахістів з вадами зору), ICCD (Міжнародний комітет шахістів з вадами слуху), IPCA (Міжнародна асоціація шахістів з фізичними вадами)

3.10 До норм повинні бути включені змагання відповідно до пунктів 3.8 та 3.9, які проводяться як мінімум у сім (7) турів.

3.10.1 Може бути прийняте лише одне (1) змагання, яке проводиться у п'ять (5) або шість (6) турів.

3.11 До норм може бути включено лише одне (1) змагання національного рівня.

3.12 Заявники з тих федерацій, які не можуть організувати будь-які змагання, що враховуються для норми чи рейтингу, можуть отримати звання після проходження іспиту, організованого Комісією арбітрів.

4. Вимоги для отримання звання міжнародного арбітра

Потрібно все, що наведено нижче:

4.1. Доскональне знання Правил шахів та античитерських рекомендацій, Турнірних правил ФІДЕ, систем складання пар за швейцарською системою, Положень ФІДЕ, що стосуються виконання норм для отримання звань та рейтингової системи ФІДЕ.

4.2 Абсолютна об'єктивність, яку арбітр демонструє протягом усього часу своєї роботи як арбітр.

4.3 Обов'язкове знання англійської мови як мінімум на рівні здатності підтримати розмову.

4.4 Мінімальні навички роботи на ПК на рівні користувача, знання програм для складання пар, схвалених ФІДЕ, обробки текстів, роботи з електронними таблицями та електронною поштою.

4.5 Вміння працювати з електронними годинниками різних типів та в різних режимах.

4.6 Національні федерації відповідають за оцінку загальної відповідності кандидатів на підставі пунктів 4.1–4.5 та будь-яких інших доступних фактів за наявними у них відомостями за фактом подання заявки.

4.7 Починаючи з 1 січня 2024 року: взяти участь в одному (1) Семінарі з сертифікації міжнародних арбітрів із позитивною оцінкою готовності.

4.8 Досвід як арбітра у чотирьох (4) змаганнях відповідно до пунктів 2.3 – 2.8., які відповідають будь-якій з наступних вимог:

4.8.1 Фінал національного індивідуального (серед дорослих, відкритого чи жіночого) чемпіонату (максимум дві (2) норми).

4.8.2 Усі офіційні змагання ФІДЕ та матчі.

4.8.3 Міжнародні змагання з таким складом гравців, що учасник може теоретично отримати норму згідно з визначенням у розділі B01 Хендбука ФІДЕ.

4.8.4 Усі офіційні світові та континентальні чемпіонати з швидких шахів та блицу. (максимум одна (1) норма).

4.9 Будь-яка з наведених нижче опцій може бути використана у заяві на отримання звання ІА не більше одного (1) разу:

4.9.1 Участь в якості арбітра у міжнародному шаховому змаганні з обрахунком рейтингу ФІДЕ, в якому беруть участь як мінімум 100 гравців від як мінімум трьох (3) федерацій, за участю як мінімум 30% гравців з рейтингом ФІДЕ та яке проводиться мінімум у сім (7) турів.

4.9.2 Участь у якості арбітра як мінімум у семи (7) турах найвищого дивізіону національного командного чемпіонату; при цьому виконані такі вимоги:

a) у команді щонайменше чотири дошки;

b) мінімум 10 команд (6 у випадку з круговим турніром у два кола);

c) щонайменше 60% гравців мають рейтинг ФІДЕ.

4.9.3 Участь у якості арбітра у будь-яких гібридних шахових змаганнях з обчисленням ФІДЕ рівня, що відповідає нормі ІА “за дошкою”, схвалених Комісією арбітрів ФІДЕ.

4.9.4 Участь як арбітр матчу на Олімпіаді.

4.9.5 Наявність звання міжнародного арбітра для кожної з асоціацій: IBCA, ICCD, IPSCA.

4.10 Норми повинні включати змагання відповідно до пунктів 4.8 та 4.9, які проводяться як мінімум у дев'ять (9) турів.

4.10.1 Може бути прийняте лише одне (1) змагання, яке проводиться у сім (7) або вісім (8) турів.

4.11 Звання міжнародного арбітра може бути присвоєне лише тим заявникам, яким вже було присвоєно звання арбітра ФІДЕ.

4.12 Усі норми для отримання звання ІА повинні відрізнятися від тих норм, які вже використовувалися для отримання звання FA та мають бути отримані після того, як було надано звання FA.

4.13 Наведені норми мають бути підписані головним арбітром.

4.13.1 Вони не можуть бути від одного й того самого головного арбітра.

5. Процедура подання заявки

5.1 Національні федерації можуть реєструвати своїх арбітрів національного рівня у ФІДЕ після затвердження Комісією арбітрів ФІДЕ.

5.1.1 Арбітри національного рівня повинні бути не молодшими 16 років.

5.2 Заявки на звання арбітра ФІДЕ або міжнародного арбітра подає до Секретаріату ФІДЕ федерація заявника.

5.2.1 Якщо федерація заявника відмовляється подавати заявку, заявник може подати свій випадок на розгляд Комісії арбітрів, яка займеться його аналізом.

5.2.2 Якщо з'ясується, що достатня підстава для відмови відсутня, заявник може подати апеляцію у ФІДЕ та подати заявку на звання самостійно.

5.3. У заявках необхідно враховувати наступні терміни дії:

5.3.1 Норму за турнір має бути отримано не більше ніж за шість (6) років до дня подання заявки.

5.3.2 Норма за семінар має бути отримана не більше ніж за чотири (4) роки до дня подання заявки.

5.3.3 Заявка повинна бути подана не пізніше ніж через один (1) рік після дати найпізнішого із зазначених змагань.

5.4 Щоб заявка на звання FA була прийнята до розгляду, мають бути виконані такі умови:

5.4.1 Форма заявки для звання арбітра ФІДЕ (FA2) має бути подана з відповідною датою та підписом офіційного представника федерації.

5.4.2 Заявники, які подають заявку на звання арбітра ФІДЕ, повинні бути не молодшими 19 років.

5.4.3 Заявка повинна бути подана із зазначенням точної кількості необхідних норм для FA, як описано в Розділі 3:

- одна (1) норма з семінару FA;
- Три (3) сертифікати щодо отримання норми FA з турнірів.

5.5 Щоб заявка на звання IA була прийнята до розгляду, повинні бути виконані такі умови:

5.5.1 Форма заявки для звання міжнародного арбітра (IA2) має бути подана з відповідною датою та підписом офіційного представника федерації.

5.5.2 Заявники, які подають заявку на звання міжнародного арбітра, повинні бути не молодшими за 21 рік.

5.5.3 Заявка повинна бути подана із зазначенням точної кількості необхідних норм для IA, як описано в розділі 4:

- Чотири (4) сертифікати про отримання норми IA з турнірів

5.6 Внески за звання сплачуються відповідно до фінансових положень ФІДЕ.

5.6.1 Національна федерація відповідає за внесок.

5.6.2 У випадках, описаних у пункті 5.2.2, відповідальність за внесок несе заявник.

5.7 Передбачено термін 45 днів, який дозволяє належним чином розглянути заявки.

5.8 Усі заявки з усією детальною інформацією публікуються на веб-сайті ФІДЕ як мінімум за 60 днів до остаточного погодження. Таким чином забезпечується можливість подати заперечення.

6. Фінансові та регулюючі положення

6.1 Усі арбітри на змаганнях з обрахунком рейтингу ФІДЕ повинні дотримуватися фінансових положень ФІДЕ. Це включає оплату реєстраційного внеску ФІДЕ (раніше називався Ліцензійний внесок).

6.2 Якщо розділ 6.1 не виконаний, не може бути підрахований рейтинг змагання та норми арбітра не повинні бути прийняті.

6.3 Арбітри повинні дотримуватися регулюючих положень ФІДЕ, що включають дотримання правил Загального регламенту захисту даних (GDPR).